

Adres podcastu: <https://pioro.me/podcast>

Adres podcastu na Spotify: <https://open.spotify.com/show/3vPcnyzzgrLx4scjwfaTt8>

Autor podcastu: Jarosław Pióro, jarek@pioro.me

Transkrypt podcastu nr 007 "Astronomiczna kartka z kalendarza - 10 października".

Data publikacji: 9 października 2020 r.

Witam Was w kolejnym odcinku Astronomicznej Kartki z Kalendarza.

10 października 1846 roku angielski astronom William Lassell odkrył pierwszy księżyc Neptuna, Trytona. Sam Neptun został odkryty raptem kilkanaście dni wcześniej. Lassell poszedł za radą Johna Herschela, syna słynnego Williama Herschela, który odkrył Urana, i od razu po odkryciu najdalszej planety rozpoczął poszukiwania jej księżyców. Udało mu się to prawie natychmiast.

William Lassell dorobił się fortuny na browarnictwie, podobnie do naszego Heweliusza, i podobnie jak Heweliusz, sam budował swe teleskopy. Oprócz Trytona odkrył jeszcze Hyperiona, księżyc Saturna, oraz Ariela i Umbriela, dwa księżycy Urana.

Tryton jest bardzo ciekawym obiektem. To duży księżyc, siódmy pod względem wielkości w Układzie Słonecznym i drugi w stosunku do planety macierzystej, po ziemskim Księżycu. Określenie "planeta macierzysta" jest tu zresztą mylące. O ile obecnie uważa się powszechnie, że nasz Księżyc powstał z proto-Ziemi na skutek zderzenia z hipotetyczną planetą Theią, to fakt, że Tryton obiega Neptuna w kierunku przeciwnym do obrotu samej planety i do kierunku ruchu Neptuna wokół Słońca jest bardzo mocnym argumentem za tym, że Tryton to planeta karłowata z pasa Kuipera, która została dawno temu przechwycona przez Neptuna. Jego gładka powierzchnia, pokryta zamrożonym lodem azotowym, pozbawiona kraterów, wskazuje na ciągłą aktywność geologiczną.

10 października 1629 roku urodził się Richard Towneley, angielski matematyk, filozof przyrody i astronom. Z powodu swojego katolicyzmu spotkał się z ostracyzmem w rodzinnej Anglii, był jednak bardzo ceniony przez królewskiego astronoma Johna Flamsteeda. Flamsteed wykorzystał obserwacje zaćmień księżyców Jowisza, prowadzone regularnie przez Towneleya, do opracowania tablic efemeryd, służących do określenia długości geograficznej miejsca obserwacji. Podobne konkurencyjne prace prowadził w tym samym czasie w obserwatorium paryskim Giovanni Cassini.

Towneley pomógł również Flamsteedowi w skonstruowaniu zegara, który posłużył do udowodnienia z dużą precyzją, że Ziemia obraca się w stałym tempie wokół własnej osi.

10 października 1708 roku zmarł szkocki matematyk i astronom David Gregory. Wykładał matematykę na Uniwersytecie w Edynburgu i astronomię na Uniwersytecie w Oksfordzie. W 1695 roku opublikował pracę, w której poddał analizie aberrację chromatyczną, wadę teleskopów soczewkowych, wynikającą z tego, że różne barwy, z których składa się światło białe, załamują się na granicy powietrza i szkła pod różnym kątem. Co więcej, soczewka ma różną grubość na brzegach niż w swym centrum, co jeszcze potęguje efekt rozmycia ogniska w zależności od długości fali. Gregory w swojej pracy zaproponował skonstruowanie soczewki, która byłaby pozbawiona aberracji chromatycznej, poprzez użycie dwóch warstw

Adres podcastu: <https://pioro.me/podcast>

Adres podcastu na Spotify: <https://open.spotify.com/show/3vPcnyzzgrLx4scjwfaTt8>

Autor podcastu: Jarosław Pióro, jarek@pioro.me

Transkrypt podcastu nr 007 "Astronomiczna kartka z kalendarza - 10 października".

Data publikacji: 9 października 2020 r.

szkła o różnych właściwościach optycznych. Dziś wielu z nas korzysta z tzw. dubletów czy trypletów - teleskopów soczewkowych, których najważniejszą część, czyli soczewka, zbudowana jest z dwóch lub trzech warstw, tak, jak to zaproponował David Gregory.

10 października 1967 roku wszedł w życie Traktat o przestrzeni kosmicznej. Jego sygnatariusze zobowiązali się do nieumieszczania broni masowego rażenia w przestrzeni kosmicznej, w tym również na Księżycu. Na jego podstawie eksploracja kosmosu ma służyć jedynie celom pokojowym.

Czekam na Wasze opinie i reakcje na fejsbukowej stronie grupy AstroPomorze oraz na stronie mojego podcastu: pioro.me. Ten podcast jest również dostępny w usługach Spotify i iTunes.

Do usłyszenia!